

Sygn. akt V.2 Ka 574/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział V Karny Sekcja Odwoławcza

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Anita Ossak

Sędziowie: Katarzyna Gozdawa-Grajewska (spr.)

Aleksandra Odoj-Jarek

Protokolant: Ewelina Grobelny

w obecności Dariusza Tonasko Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Wodzisławiu Śląskim

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2019 r.

sprawy: **K. S. /S./,**

syna E. i M.,

ur. (...) w R.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 24 czerwca 2019r. sygn. akt II K 74/19

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz r. pr. W. W. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych oraz 23% podatku VAT w kwocie 27,60 złotych (dwadzieścia siedem złotych sześćdziesiąt groszy), łącznie kwotę 147,60 złotych (sto czterdzieści siedem złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

III. zwalnia skazanego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sędzia Anita Ossak

Sędzia Katarzyna Gozdawa-Grajewska (spr.) Sędzia Aleksandra Odoj-Jarek

Sygn. akt. V.2 Ka 574/19

UZASADNIENIE

K. S. został skazany następującymi prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 24 listopada 2011r. **sygn. akt VI K 784/11** za przestępstwo z art. 178 a § 1 k.k. na karę **10 miesięcy pozbawienia wolności** z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat, na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzeczono karę grzywny w wymiarze 70 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na 20 złotych, orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 4 lat, obciążono kosztami postępowania,

kara pozbawienia wolności nie została zarządzona do odbycia,

środek karny zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych został wykonany;

II. Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 14 listopada 2014r. **sygn. akt IX K 592/14** za przestępstwo z art. 178 a § 4 k.k. na karę **1 roku pozbawienia wolności** z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat, wymierzono na podst. art. 71 § 1 k.k. karę grzywny w wysokości 60 stawek ustalając wysokość jednej stawki na 20 złotych, orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 5 lat, obciążono kosztami postępowania;

postanowieniem Sąd Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 5 października 2018r. zarządzono karę pozbawienia wolności,

kara pozbawienia wolności będzie wykonywana,

środek karny zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych będzie wykonywany;

III. Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 24 lutego 2015r. **sygn. akt II K 30/15** za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. i inne na karę **6 miesięcy pozbawienia wolności**, z art. 270 § 1 k.k. i inne na karę **8 miesięcy pozbawienia wolności**, z art. 270 § 1 k.k. i inne na karę **6 miesięcy pozbawienia wolności**, orzeczono **karę łączną 1 roku pozbawienia wolności** z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat, obciążono kosztami postępowania,

postanowieniem Sąd Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 26 kwietnia 2019r. zarządzono karę pozbawienia wolności.

kara pozbawienia wolności będzie odbywana;

IV. Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 14 kwietnia 2016 r. **sygn. akt IX K 757/15** za przestępstwo z art. 178 a § 4 k.k. na **karę 1 roku pozbawienia wolności** (przy zast. art. 91 § 1 k.k.), orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 10 lat, orzeczono świadczenie pieniężne w kwocie 3.000 złotych, obciążono kosztami postępowania,

kara pozbawienia wolności będzie odbywana,

środek karny zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych będzie wykonywany;

V. Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 13 września 2018r. **sygn. akt II K 926/18** za przestępstwa z art. 178 a § 4 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na **karę 1 roku pozbawienia wolności**, z art. 289 § 2 k.k. na karę **1 roku pozbawienia wolności**, **orzeczono karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności**, orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych – dożywotnio, orzeczono świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 złotych, obowiązek naprawienia szkody, obciążono kosztami postępowania,

kara pozbawienia wolności w trakcie odbywania,

środek karny zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych będzie wykonywany.

Sąd Rejonowy w Rybniku **wyrokiem łącznym z dnia 24 czerwca 2019r. w sprawie o sygn. akt. II K 74/19 :**

1. na podstawie art. 568a k.p.k. i art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. połączył skazanemu K. S.:

- karę jednostkową 1 roku pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 14 listopada 2014 r. sygn. akt IX K 592/14
- karę łączną 1 roku pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Wodzisławiu Śląskim z dnia 24 lutego 2015 r. sygn. akt II K 30/15
- karę jednostkową 1 roku pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego Rybniku z dnia 14 kwietnia 2016 r. sygn. akt IX K 757/15
- karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Wodzisławiu Śląskim z dnia 13 września 2018 r. sygn. akt II K 926/18

i w miejsce tych kar wymierzył skazanemu **karę łączną 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności;**

2. orzekł, że na podstawie art. 576 § 1 k.k. w pozostałym zakresie wyroki opisane w punktach II – V podlegają odrębnemu wykonaniu,

3. na podstawie art. 577 k.p.k. ustalił początek odbywania kary pozbawienia wolności na dzień 26.11.2018r. i zaliczył na jej poczet okres dotychczas odbytych kar pozbawienia wolności w sprawach Sądu Rejonowego w Rybniku o sygn. akt IX K 592/14 i IX K 757/15,

4. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w przedmiocie kary oraz środka karnego orzeczonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 24 listopada 2011 r. sygn. akt VI K 784/11,

5. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 85 a i art 86 § 1 k.k. w zw. z art. 90 § 2 k.k. połączył skazanemu środki karne zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczone w sprawach Sądu Rejonowego w Rybniku o sygn. akt IX K 592/14 , IX K 757/15 i Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim o sygn. akt II K 926/18 i wymierzył mu łącznie środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych - dożywotnio,

6. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego W. W. łącznie kwotę 147,60 złotych, w tym kwotę 120 złotych tytułem wynagrodzenia oraz kwotę 27,60 złotych tytułem 23% stawki podatku VAT;

7. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych, którymi obciąża Skarb Państwa.

Z wyrokiem tym nie zgodził się **obrońca skazanego**, który zaskarżył wyrok w całości. Wyrokowi zarzucił:

1. na podstawie art. 438 k.p.k. pkt. 3, błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na treść tego orzeczenia poprzez wydanie wyroku, opartego na nieaktualnej opinii o skazanym,
2. na podstawie art. 438 k.p.k. pkt. 4, rażąco niewspółmierność kary łącznej orzeczonej wobec K. S. nieadekwatną do obecnej sytuacji skazanego.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

zupelnie bezzasadny jest wniosek obrońcy skazanego o uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego z tego powodu jakoby Sąd Rejonowy wydawał wyrok opierając się na nieaktualnej opinii o skazanym. Zaskarżony wyrok został wydany w dniu 24 czerwca 2019r. po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 12 czerwca 2019r. Na rozprawie tej odczytano opinię o skazanym datowaną na 5 kwietnia 2019r. wydaną przez zastępcę Dyrektora Zakładu Karnego w Z.. Zatem opinia o skazanym, którą dysponował Sąd meriti nie była nieaktualna (wbrew temu co zarzuca obrońca) liczyła zaledwie dwa miesiące i Sąd Rejonowy miał pełne prawo na niej się oprzeć i w oparciu o nią ustalać w jaki sposób K. S. funkcjonuje w Zakładzie Karnym, jak się zachowuje, i czy proces resocjalizacji jego osoby przebiega prawidłowo. Nie było żadnych powodów, aby zwracać się w czerwcu 2019r. o nową opinię o skazanym. Zresztą należy podkreślić, że na rozprawie w dniu 12 czerwca 2019r. obrońca skazanego takiego wniosku nawet nie złożył. Stąd też zarzut obrońcy z pkt. 1 apelacji nie mógł zostać uwzględniony, a tym bardziej doprowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku. Sąd Odwoławczy również nie widział potrzeby, by z urzędu uzupełniać postępowanie dowodowe i zwracać się o nową opinie do dyrektora zakładu karnego, w którym obecnie odbywa karę skazany. Zresztą należy przypomnieć obrońcy, że opinia o skazanym nie stanowi głównego wyznacznika wymiaru kary łącznej. Jest ona tylko jednym z wielu elementów, które rzutują na jej wymiar, o czym będzie mowa niżej.

Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim orzekając w niniejszej sprawie zastosował przepisy kodeksu karnego o łączeniu kar w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania, powołując się na przepis art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 396). Zastosowanie ustawy nowej, zaskarżonego orzeczenia, poprzedzone zostało analizą możliwych dla skazanego skutków zastosowania przepisów o karze łącznej obowiązujących w różnym czasie - pomiędzy popełnieniem przestępstw, za które wymierzone kary podlegałyby łączeniu, a datą wydania wyroku-i przyjęciem stosownie do przepisu art. 4 § 1 k.k., że przepisy ustawy karnej w brzmieniu obowiązującym poprzednio nie były względniejsze dla skazanego. Stwierdzenia tego nie kwestionowały strony i z uwagi na szersze spektrum kar prawomocnie orzeczonych wobec skazanego podlegających łączeniu w myśl obecnie obowiązujących przepisów, należy je uznać za w pełni trafne.

Zgodnie z powyższym założeniem, przy wymiarze kary łącznej w niniejszej sprawie sąd meriti stosował m.in. wprowadzony do Kodeksu karnego z dniem 1 lipca 2015 r. przepis art. 85a k.k. Co prawda nie powołał go jako podstawy wymiaru kary łącznej w pkt. 1 zaskarżonego wyroku jednakże wprost odnosi się do niego w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Wziął więc Sąd I instancji pod uwagę cele w zakresie indywidualnej prewencji, jakie kara łączna winna osiągnąć względem skazanego, jak również deklarował wzgląd na potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Słusznie też Sąd I instancji uznał, że użycie w art. 85a k.k. zwrotu "przede wszystkim" wskazuje, iż aktualne pozostają także tzw. szczególne dyrektywy wymiaru kary łącznej, nakazujące uwzględnianie związku przedmiotowo-podmiotowego pomiędzy poszczególnymi czynami, za które wymierzono kary podlegające łączeniu, natomiast stosowanie zasady pełnej absorpcji lub pełnej kumulacji wskazane jest tylko w wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych istnieniem takiego ścisłego związku lub jego zupełnym brakiem.

Sąd Rejonowy prawidłowo określił dyrektyw determinujące wymiar kary łącznej, a ich zastosowanie przez sąd meriti w sprawie K. S. nie mogło budzić wzbudzić wątpliwości, wbrew zarzutom apelującego. W myśl przepisów art. 86 § 1 i 4 k.k., sąd rozstrzygający o karze łącznej pozbawienia wolności w stosunku do skazanego mógł wymierzyć mu w granicach od 1 roku i 6 miesięcy do 4 lat i 6 miesięcy. Orzeczenie tej kary w wysokości 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, tj. na zasadzie asperacji, znajduje oparcie w związku czasowo przedmiotowym między popełnionymi przestępstwami i różnorodnością dóbr prawnych zaatakowanych popełnionymi przestępstwami. W tym kontekście trudno dopatrzeć się wyraźnej przewagi okoliczności przemawiających na korzyść skazanego. Dyrektywy wymiaru kary łącznej nie nakazują traktować pobłażliwie osoby, która w bliskich okresach czasu popełniła kilka przestępstw. W realiach niniejszej sprawy –wbrew sugestiom obrony- nie sposób obiektywnie stwierdzić stanowczej dominacji czynników wpływających łagodząco na wymiar kary łącznej ferowanej wobec K. S..

Za łagodnością orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności, wbrew stanowisku apelującego, nie przemawiały w szczególności względy indywidualno-prewencyjne. Jak wynika z prawomocnych wyroków skazujących, z których

dowód przeprowadzono w toku niniejszego postępowania, skazany od 2011 roku dopuszcza się popełniania różnorodnych przestępstw. O kompletnym braku poszanowania porządku prawnego przez skazanego świadczy popełnianie przez niego w kolejnych latach wciąż nowych przestępstw

z art. 178a § 4 kk. mimo iż skazany kilka razy miał szansę na odbywanie kary za te czyny w warunkach wolnościowych. W takiej sytuacji względy, na które powołuje się obrońca, a więc poprawa jego zachowania, odbycie terapii antyalkoholowej i bezkonfliktowe funkcjonowanie w zakładzie karnym nie mogły, w ocenie sądu odwoławczego, w wystarczającym stopniu uzasadniać zastosowania przy wymiarze kary łącznej zasady absorpcji. Sprzeciwiał się temu właśnie wzgląd na indywidualne oddziaływanie kary, skoro dotychczasowe wieloletnie postępowanie skazanego nie daje wystarczającej rękojmi nienaruszenia przez niego porządku prawnego w przyszłości. Wobec osadzonych stosowane jest bowiem co do zasady oddziaływanie o charakterze penitencjarnym celem wdrożenia ich do przestrzegania porządku prawnego. Względy ogólnoprewencyjne odnoszące się do ogółu społeczeństwa przemawiają bez wątpienia przeciwko nadmiernej, nieuzasadnionej łagodności wymiaru kary łącznej, co może wywoływać niepożądane wrażenie większej "opłacalności" popełniania wielu przestępstw, aniżeli przestępstwa pojedynczego.

Przeciwko zbliżaniu się do pełnej absorpcji przy wymiarze kary łącznej w rozpatrywanym przypadku przemawiały tak jak już wykazano wyżej okoliczności wskazujące na brak bliskiego związku między popełnionymi przez skazanego przestępstwami, za które skazano go na kary podlegające połączeniu. Czyny K. S. wystąpiły w rozciągniętym przedziale czasowym - pierwsze z nich datowane były na 20 marca 2009r , a ostatnie 9 marca 2018r. Były to przestępstwa różnego rodzaju - przeciwko mieniu, przeciwko bezpieczeństwu w ruchu drogowym. Siłą rzeczy, poza powtarzającymi się występkami jednego rodzaju, różny był sposób działania skazanego przy ich popełnianiu, odmienne jego cele i motywacja oraz różne podmioty były nimi pokrzywdzone.

Wszystkie przedstawione czynniki, przy uwzględnieniu okoliczności przemawiających na korzyść skazanego, sprawiają, że orzeczona przez sąd meriti kara łączna pozbawienia wolności w wymiarze 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności bynajmniej nie jawi się jako rażąco, niewspółmiernie surowa. Gdyby skazany odbywał kary w kolejności (bez wyroku łącznego) jego pobyt w zakładzie karnym trwałby 10 miesięcy dłużej. Dlatego sąd odwoławczy utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie nie uznając za celowe łagodzenie skazanemu wymierzonej przez Sąd I instancji kary łącznej, ani tym bardziej uchylanie zaskarżonego wyroku i przekazywanie sprawy do ponownego rozpoznania. Sąd odwoławczy stoi na stanowisku, że taka represja karna w największym stopniu odpowiadać będzie wszystkim dyrektywom wymiaru kary łącznej oraz konkretnym okolicznościom wpływającym zarówno łagodząco, jak i obostrzająco na kształtowanie jej wysokości, jakie należało brać pod uwagę w rozpatrywanej sprawie.

Skazanego zwolniono od ponoszenia kosztów sądowych postępowania odwoławczego w oparciu o przepis art. 624 § 1 k.p.k. ze względu na jego niekorzystną sytuację rodzinną i majątkową oraz brak dochodów. Jednocześnie zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu stosowne koszty za obronę z urzędu świadczoną skazanemu w postępowaniu odwoławczym.

SSO Anita Ossak

SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska (spr.) SSO Aleksandra Odoj-Jarek